

10 augusti 2020

Till Socialdepartementet
Dnr S2020/02826/FS

Sveriges Farmaceuters yttrande över ”Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning” (SOU 2020:23)

Sveriges Farmaceuter tillstyrker utredningens förslag kring övergripande inriktning för hälso- och sjukvårdens beredskap samt prioritetsordningen där insatser behövs.

Utredningen avser lämna förslag som rör läkemedel och läkemedelsförsörjning i slutbetänkandet i september 2021. Sveriges Farmaceuter vill göra följande medskick till utredningen i det fortsatta arbetet:

- I målsättningen för hälso- och sjukvården i kris och krig bör läkemedelstillverkarnas, distributörernas, sjukhusapotekens och öppenvårdsapotekens roll för läkemedelsförsörjningen beskrivas och vägas in.
- Utredningen bedömer att hälso- och sjukvårdens kris- och krigsorganisation behöver omfatta hela vårdkedjan, men exkluderar i betänkandet apotekens och farmaceuternas roll kring tillgång till läkemedel, rådgivning om läkemedel och egenvårdsrådgivning, vilket är en viktig del av vårdkedjan.
- Farmaceuters möjligheter att bidra till en fungerande läkemedelsbehandling vid restnoteringar bör tydliggöras, utvecklas och systematiseras för att fler patienter ska få tillgång till behandling så snabbt som möjligt. Det gäller i fredstid, men särskilt i kris och krig. Syftet är att minska belastningen på sjukvården och säkerställa att patienter inte i onödan drabbas till följd av kritiska bristsituationer.
- I samband med utbrottet av viruset SARS-CoV2 i samhället kan konstateras att apotekens och farmaceuternas potential att bidra med information och rådgivning i en krissituation inte nyttjats till fullo. Apotekens tillgänglighet och bemanning med legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bör tas till vara i hälso- och sjukvårdens beredskap och regeringen bör tydligt peka ut apotekens roll i en krissituation.

- Sveriges Farmaceuter delar utrednings bedömning att det finns skäl för personer med kroniska sjukdomar och stabil behandling att ha en utökad hemberedskap på läkemedel och förbrukningsartiklar. Det skulle också minska sårbarheten vid tillfälliga restnoteringar och när apoteket inte har ett specifikt läkemedel på lager utan måste beställa hem det till dagen efter. En stor nationell informationskampanj från MSB om betydelsen av att själv lagerhålla läkemedel och förbrukningsartiklar för en period om upp till en månad, så som utredningen föreslår, kan riskera en att leda till hamstring. Vi föreslår istället en mer lågmäld kampanj genom apoteken och en diskussion med berörda patienter vid expeditionstillfället.
- Eftersom det är viktigt med en fungerade läkemedelsförsörjning i kris och krig måste det finnas personal som kan utföra den, därför är det rimligt att farmaceuter anställda på apotek, region, kommun, partihandel och vissa funktioner inom läkemedelsindustrin, krigsplaceras där. Ett rimligt antal farmaceuter som inte arbetar på apotek, partihandel eller inom hälso- och sjukvården bör vara krigplacerade som extra resurser.
- Utredningen bedömer att nationella utbildnings- och övningsplaner bör tas fram för katastrofmedicinsk beredskap och civilt försvar. Sveriges Farmaceuter vill betona att farmaceuters kompetens om läkemedelsförsörjning, läkemedelstillverkning och läkemedelsanvändning bör tas till vara i det sammanhanget.

Detta remissvar har beslutats av Sveriges Farmaceuters förbundsstyrelse. Chefsfarmaceuten Anna Montgomery har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har även förbundsdirektören Eva Arlander deltagit.

Ulf Janzon
Förbundsordförande

Anna Montgomery
Chefsfarmaceut